

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové, soudkyně JUDr. Kateřiny Kodetové a soudce Mgr. Zdeňka Váni ve věci

žalobkyně: **S. J. F.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Viktorem Pakem
sídlem Francouzská 171/28, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha**,
IČO 61383082
sídlem U Vojenské nemocnice 1200, 169 02 Praha 6

za účasti vedlejšího
účastníka na straně
žalované: **Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8

o zaplacení částky 666.250 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 13. dubna 2022, č. j. 14 C 191/2019-124, ve znění opravného usnesení ze dne 11. května 2022, č. j. 14 C 191/2019-128,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. ohledně částky 264.511,50 Kč s příslušenstvím mění tak, že se zamítá žaloba o zaplacení 264.511,50 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z této částky od 24. 7. 2019 do zaplacení; jinak se ohledně

Shodu s prvopisem potvrzuje Sára Kantorová.

částky 401.738,50 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z této částky od 24. 7. 2019 do zaplacení rozsudek soudu prvního stupně v tomto výroku potvrzuje.

- II. Žalovaná a vedlejší účastník na straně žalované jsou povinni zaplatit České republice na náhradu nákladů státu 8.925 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Obvodního soudu pro Prahu 6.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit České republice na soudním poplatku za podanou žalobu 20.087 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Obvodního soudu pro Prahu 6.
- IV. Žalovaná a vedlejší účastník na straně žalované jsou povinni zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 59.835 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Viktora Paka.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem ve znění opravného usnesení soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku ve výši 666.250 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z této částky od 24. 7. 2019 do zaplacení (výrok I.). Dále uložil žalované a vedlejšímu účastníkovi na straně žalované zaplatit České republice náklady řízení ve výši 8.925 Kč (výrok II.), soudní poplatek ve výši 33.313 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 6 (výrok III.) a žalobkyni náklady řízení ve výši 170.791,50 Kč k rukám jejího právního zástupce (výrok IV.).
2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně z titulu pracovního úrazu domáhala po žalované zaplacení bolestného ve výši 666.250 Kč s příslušenstvím. Žalobkyně, která u žalované pracovala jako všeobecná zdravotní sestra, dne 10. 8. 2017 utrpěla při manipulaci s pacientem pracovní úraz v podobě závažného poranění krční páteře – dorzomediální výhřez meziobratlové ploténky v oblasti 5. - 6. krčního obratle s radikulopatií a tlakem na míchu. Po úrazu došlo u žalobkyně k rozvoji ustavičných nesnesitelných bolestí, k rozvoji iritace pravé horní končetiny, parestéziím a hypestézií pravé i levé ruky včetně prstů, k nimž se následně připojily i úporné bolesti hlavy a palpitace. Dne 31. 10. 2017 byla žalobkyně pro tyto obtíže přijata k hospitalizaci, kde jí byl dne 1. 11. 2017 proveden neurochirurgický výkon v podobě přední mikrodiskektomie C5-6 podle Caspara se snesením dorsálních osteofytů a usazením implantátu Active C 5mm. Dne 17. 3. 2019 byla žalobkyně opět přijata k hospitalizaci, kde byla zjištěna dislokace a rotace horní komponenty implantátu v krční páteři, což si dne 18. 3. 2019 ve spojení s významně zhoršeným klinickým stavem vyžádalo provedení reoperace – neurochirurgického zákroku v celkové anestézii v podobě dekomprese míchy a míšních kořenů, extrakce implantátu a aplikace kostních štěpů do implantované klece Cspace PEEK. Žalobkyně byla propuštěna do domácího ošetřování dne 20. 3. 2019, dosud se však pro úpornou bolest léčí v Centru bolesti a na psychiatrii. Vedlejší účastník jako pojistitel žalované vyplatil žalobkyni před podáním žaloby na bolestném částku 33.750 Kč. Žalobkyně však považuje za přiměřenou náhradu, s ohledem na intenzitu a charakter chronických bolestí, jež jí zcela devastují normální život, částku 700.000 Kč (po odečtení zaplacených 33.750 Kč tedy částku 666.250 Kč). Podle žalobkyně by mělo stanovení náhrady za vytrpěnou bolest proběhnout nikoli podle nařízení vlády č. 276/2015 Sb., ale podle Metodiky Nejvyššího soudu; soudu předložila znalecký posudek MUDr. Pavla Hude z 23. 3. 2020 s kalkulací odškodnění za vytrpěnou bolest jak dle nařízení vlády č. 276/2015 Sb., tak dle Metodiky Nejvyššího soudu.
3. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že ji považuje za předčasnou a co do výše nároku za nedůvodnou a nelegitímní; skutečnost, že žalobkyně dne 10. 8. 2017 utrpěla pracovní úraz v podobě závažného poranění žalovaná nesporevala. Žalovaná namítala neustálenost zdravotního stavu žalobkyně v souvislosti s pracovním úrazem ke dni podání žaloby. Ohledně stanovení výše bolestného pak žalovaná uvedla, že by mělo proběhnout podle nařízení vlády č. 276/2015 Sb., neboť se jedná o pracovní úraz. Se závěry uvedenými ve znaleckém posudku MUDr. Pavla Hude žalovaná nesouhlasila a označila je za chybné.

4. Vedlejší účastník na straně žalované se s vyjádřením žalované zcela ztotožnil.
5. Soud prvního stupně v napadeném rozsudku zjistil následující skutkový stav: Žalobkyně u žalované pracovala jako všeobecná zdravotní sestra, dne 10. 8. 2017 utrpěla při plnění pracovních úkolů pro žalovanou pracovní úraz v podobě závažného poranění krční páteře – dorzomediální výhřez meziobratlové ploténky v oblasti 5. - 6. krčního obratle s radikulopatií a tlakem na míchu. Po úrazu došlo u žalobkyně k rozvoji iritace pravé horní končetiny a parestéziím a hypestézií pravé i levé ruky včetně prstů. Žalobkyně se od 30. 8. 2017 léčila na klinice rehabilitační a fyzikální medicíny. Dne 31. 10. 2017 byla žalobkyně přijata k hospitalizaci, kde jí byl dne 1. 11. 2017 proveden neurochirurgický výkon v podobě přední mikrodisektomie C5-6 podle Caspara se snesením dorsálních osteofytů a usazením implantátu Active C 5mm. Dne 17. 3. 2019 byla žalobkyně opět přijata k hospitalizaci, kde byla zjištěna dislokace a rotace horní komponenty implantátu v krční páteři, což si dne 18. 3. 2019 vyžádalo provedení neurochirurgického zákroku v celkové anestézii v podobě dekomprese míchy a míšních kořenů, extrakce implantátu a aplikace kostních štěpů odebraných pro ten účel z oblasti lopaty kosti kyčelní do implantované klece Cespace PEEK. Žalobkyně byla propuštěna do domácího ošetřování dne 20. 3. 2019, ke dni podání žaloby se však pro úpornou bolest léčí v Centru bolesti a na psychiatrii. K ustálení zdravotního stavu žalobkyně došlo v období přelomu května a června 2019. Žalobkyně pro brnění v rukou a bolesti hlavy nemůže vykonávat sportovní aktivity jako před úrazem, má nekontrolované migrény, svůj stav těžce nese. Bolestné podle metodiky Nejvyššího soudu k odškodňování nemajetkových újem podle § 2958 o. z. bylo znalcem MUDr. Pavlem Hude stanoveno na 435.488,50 Kč, podle nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání pak bylo bolestné znalcem stanoveno na 275.000 Kč. Před podáním žaloby zaplatila žalovaná žalobkyni na bolestném 33.750 Kč.
6. Po právní stránce soud prvního stupně zjištěný skutkový stav posoudil podle § 269 odst. 1 a § 271c zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce ve spojení s § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Při určení výše bolestného vycházel z nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. II. ÚS 2925/20, podle kterého pokud by poškozenému zaměstnanci při posouzení věci dle občanského zákoníku (§ 2958 o. z.) náleželo odškodnění ztížení společenského uplatnění ve vyšší částce než dle nařízení vlády č. 276/2015 Sb., náleží zaměstnanci odškodnění alespoň na úrovni, které by se mu dostalo v občanskoprávním vztahu za daných okolností. V projednávaném případě bylo odškodnění bolesti žalobkyně znalcem ohodnoceno podle Metodiky Nejvyššího soudu na 435.488,50 Kč, podle nařízení vlády č. 276/2015 Sb. na 275.000 Kč – nalézací soud proto v souladu se zmíněným nálezem vycházel z pro žalobkyni příznivějšího ohodnocení dle Metodiky Nejvyššího soudu. Co do základu vyšel prvostupňový soud ze znaleckého posudku MUDr. Pavla Hude, který bolestné stanovil na 435.488,50 Kč a dále pak zohlednil, že v Metodice Nejvyššího soudu ve vztahu k souzené věci absentují položky zohledňující bolestivé stavy související s prokázanými operačními a invazivními výkony provedenými žalobkyni i bolesti a psychické strasti žalobkyně související s hospitalizacemi a následnou dlouhodobou léčbou, kdy z tohoto důvodu znalcem stanovené bolestné navýšil na částku 700.000 Kč. Po započtení uhrazené částky 33.750 Kč tak nárok žalobkyně činí 666.250 Kč, což plně odpovídá žalované částce.
7. S ohledem na uvedené nalézací soud žalobě v plném rozsahu vyhověl a o nákladech řízení rozhodl s odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že právo na jejich náhradu přiznal úspěšné žalobkyni; tyto náklady uložil zaplatit společně a nerozdílně žalované a vedlejšímu účastníkovi. O nákladech státu pak rozhodl v souladu s § 148 odst. 1 o. s. ř. tak, že jejich náhradu uložil zaplatit společně a nerozdílně žalované a vedlejšímu účastníkovi. Dále pak soud prvního stupně s odkazem na ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích uložil žalované a vedlejšímu účastníkovi zaplatit společně a nerozdílně soudní poplatek ve výši 33.313 Kč s tím, že žalobkyně je od soudních poplatků ze zákona osvobozena.

8. Proti tomuto rozsudku ve znění opravného usnesení podala žalovaná včasné odvolání. Namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z důvodu nedostatečného odůvodnění závěrů soudu prvního stupně stran stanovení konkrétní výše bolestného a zvolení postupu odškodnění podle Metodiky Nejvyššího soudu. Podle žalované navíc soud prvního stupně pochybil, když při rozhodování o bolestném v projednávaném případě postupoval podle Metodiky Nejvyššího soudu. V předmětné věci jde o odškodnění pracovního úrazu, a proto by se mělo postupovat podle zvláštní úpravy obsažené v zákoníku práce a v nařízení vlády č. 276/2015 Sb.; ohledně nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. II. ÚS 2925/20, pak žalovaná zdůraznila, že tento se týká problematiky ztížení společenského uplatnění, nikoli problematiky bolestného. Žalovaná dále nalézacímu soudu vytkla, že se nevypořádala s jejími námitkami ohledně znaleckého posudku, kdy zdůraznila, že trvá na tom, že závěry znaleckého posudku MUDr. Hude nejsou správné. Konkrétně žalovaná nesouhlasí s odškodněním myelopatie (nebyla prokázána), s hodnocením první operace žalobkyně, s hodnocením snesení osteofytů (nejsou následkem pracovního úrazu), s analogickým hodnocením některých položek (anestezie, intubace) a také namítá, že nebyla prokázána příčinná souvislost pracovního úrazu a selhání prvního operačního zákroku (mohlo být způsobeno prudkým otočením hlavy při jízdě vozidlem). Závěrem žalovaná zopakovala, že žaloba byla podána předčasně, neboť k okamžiku jejího podání nebyl zdravotní stav žalobkyně ustálený. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
9. Vedlejší účastník ve vyjádření k odvolání uvedl, že s odvoláním žalované souhlasí a k jeho odůvodnění se připojuje. Zdůraznil, že analogické obodování výkonů souvisejících s operacemi není správné, protože se nejedná o traumatické poškození osoby způsobené úrazem, ale jde o lékařské postupy, které jsou běžnou součástí operačního zákroku, a proto je nelze hodnotit zvlášť. Dále uvedl, že navýšení bolestného nalézacím soudem téměř o jednonásobek ze základu podle Metodiky Nejvyššího soudu není namístě a zcela vybočuje z posuzování obdobných případů; s hodnocením podle Metodiky Nejvyššího soudu navíc nesouhlasí. Nalézacímu soudu také vytkl, že bez dalšího převzal závěry znalce a své rozhodnutí stran hodnocení bolestného blíže neodůvodnil, čímž zapříčinil nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.
10. V písemném vyjádření k odvolání žalobkyně uvedla, že v projednávaném případě judikatura zcela jasně mluví pro použití Metodiky Nejvyššího soudu, aplikace nařízení vlády č. 276/2015 Sb., by byla protiústavní, neboť podle kalkulace provedené dle tohoto nařízení by žalobkyni zcela nedůvodně náleželo odškodnění nižší než při výpočtu podle Metodiky Nejvyššího soudu. Nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. II. ÚS 2925/20, je pro tento případ zcela příležitý, protože se vztahuje na nemajetkovou újmu jako celek, tedy i na bolestné. Zdravotní stav žalobkyně stran akutních bolestí byl prokazatelně ustálen ještě před podáním žaloby, na tom nic nezmění ani okolnosti trvající pracovní neschopnosti či nepředložení posudku o bolestném žalované. Žalobkyně dále ohledně samotného ohodnocení a vyčíslení újmy zdůraznila, že v případě absence příslušné položky Metodiky Nejvyššího soudu, je třeba využít položek analogických, které stav poškozeného co možná nejvěrněji popisují (viz analogické hodnocení komprese krční míchy znalcem). Peněžitá náhrada musí vyvažovat plně vytrpěné bolesti, které neomezuje pouze na primární poranění (pracovní úraz), ale je třeba odškodnit jakoukoli bolest související se samotným úrazem, tedy i bolest vzniklou při jeho léčbě (viz hodnocení anestezie, intubace či snesení osteofytů znalcem). Žalobkyně navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil.
11. Odvolací soud přezkoumal ve smyslu ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné pouze částečně.
12. Předně odvolací soud uvádí, že neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, když z jeho odůvodnění lze bez větších obtíží seznat, jaké důkazy soud prvního stupně provedl, jak provedené důkazy hodnotil a jaké závěry z nich učinil, i jak a proč tyto závěry hodnotil po právní stránce. Z podaného odvolání žalované je navíc zřejmé, že žalované nečinilo nejmenších potíží formulovat důvody, v nichž spatřuje nesprávnost napadeného rozsudku, což svědčí

o přezkoumatelnosti tohoto rozsudku. Jak připomněl Ústavní soud v nálezu ze dne 29. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 4093/17, smyslem odůvodnění soudního rozhodnutí je především „*seznamení účastníků řízení s úvahami, na nichž soud založil své rozhodnutí, přičemž odůvodnění soudního rozhodnutí musí účastníkům řízení umožnit seznat ty úvahy soudu, jež byly relevantní pro výsledek řízení, a tím přezkoumatelnost soudního rozhodnutí z hlediska zákonnosti i věcné správnosti.*“ Stručně řečeno, z hlediska přezkoumatelnosti rozhodnutí je klíčové, aby soud v jeho odůvodnění vyložil, jaké úvahy ho vedly k jeho rozhodnutí, a tedy, proč rozhodl tak, jak rozhodl. Odůvodnění soudního rozhodnutí přitom soud není povinen budovat na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek účastníků. Zásadní je, zda soud v rámci odůvodnění svého rozhodnutí vystavěl vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jeho závěrů je sama o sobě dostatečná (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 29 NSČR 174/2016). Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu navíc měřítkem přezkoumatelnosti rozhodnutí nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I pokud proto rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, či ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. 22 Cdo 2770/2015). Nepřezkoumatelnost není možné bez dalšího ztotožňovat s věcnou nesprávností či nepřesvědčivostí skutkových či právních závěrů – nepřezkoumatelným je soudní rozhodnutí v zásadě jen tehdy, není-li zřejmé, jak soud ke svým závěrům dospěl, nebo k jakým závěrům vůbec dospěl.

13. Žalovaná dále namítala, že žaloba byla podána předčasně, neboť k okamžiku jejího podání nebyl zdravotní stav žalobkyně ustálen, přičemž poukazovala na trvající pracovní neschopnost žalobkyně a na to, že žalobkyně v době před podáním žaloby žalované nepředložila dokumenty, které žalovaná jako zaměstnavatel po svých zaměstnancích v případě odškodňování pracovního úrazu vyžaduje (znalecký posudek). Odvolací soud však ani tuto námitku neshledal důvodnou. Komentářová literatura definuje bolestné jako náhradu za tělesné a duševní strádání při ublížení na zdraví; jinými slovy se bolestným odškodňují bolesti, které poškozený vytrpěl při úrazu, léčení nebo při odstraňování důsledků úrazu. Vznik bolesti se váže k akutní fázi bolestivého stavu, jsou-li bolesti trvalým následkem poškození zdraví, odškodňují se v rámci náhrady za ztížení společenského uplatnění. Bolestné je založeno na medicínském posouzení, které se provádí, jakmile je možno zdravotní stav poškozeného považovat za ustálený – v době stabilizace bolesti, kdy se bolest poškozeného ani nezvětšuje, ani nezmenšuje. (viz MELZER, F., TÉGL, P. a kol. *Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IX. § 2894 – 3081. Praha: Leges, 2018, str. 1002*). Otázka ustálení zdravotního stavu z hlediska bolesti je otázkou skutkovou, jejíž řešení vyžaduje odborné znalosti a ve smyslu § 127 odst. 1 o. s. ř. je k jejímu řešení třeba vycházet ze znaleckého posudku a výpovědi znalce, volná úvaha soudu je v tomto případě vyloučena (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3228/2014).
14. Soud prvního stupně při zjišťování okamžiku ustálení zdravotního stavu postupoval zcela v souladu s výše uvedeným, neboť vycházel z doplňku znaleckého posudku MUDr. Pavla Hude, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, který při znalosti zdravotnické dokumentace žalobkyně konstatoval, že k ustálení jejího zdravotního stavu z hlediska bolesti došlo na přelomu května a června 2019. Znalec tento svůj závěr o okamžiku ustálení zdravotního stavu náležitě odůvodnil, když uvedl, že z hlediska možnosti stanovení náhrady za vytrpěnou bolest byl klinický stav žalobkyně ustálen po operačním zákroku na jaře 2019, poté již probíhala pouze rekonvalescence, rehabilitace a léčba již přítomné bolesti; závěry znalce byly v souladu s účastnickou výpovědí žalobkyně i s dalšími listinnými důkazy. Soud prvního stupně tedy neměl důvod pochybovat o věcné správnosti znaleckého posudku a nepochybil, když v tomto směru závěry znalce stran ustálení zdravotního stavu žalobkyně plně převzal. Odvolací soud

uzavírá, že závěr o ustálení zdravotního stavu žalobkyně na přelomu května a června 2019 byl v řízení přesvědčivě prokázán. Žaloba byla podána 6. 8. 2019, tedy až poté, co byl zdravotní stav žalobkyně pro účely ohodnocení bolesti ustálen, námitka předčasnosti žaloby je tedy zcela lichá. Skutečnost, že žalobkyně byla až do 15. 6. 2020 v pracovní neschopnosti a že v době před podáním žaloby nepředložila žalované požadované dokumenty, nemůže na uvedeném skutkovém závěru o ustálení zdravotního stavu pro účely ohodnocení bolesti ničeho změnit. Pracovní neschopnost není a nemůže být sama o sobě ukazatelem (ne)ustálenosti zdravotního stavu poškozeného, neboť jak již bylo uvedeno výše, jde o otázku odbornou, k jejímuž zodpovězení bude třeba přizvat lékaře/znalce (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 1983, 1 Cz 23/83); není výjimkou, že stabilizace bolesti předchází době ukončení léčby. Stejně pak není možné usuzovat neustálenost zdravotního stavu ze skutečnosti, že žalobkyně žalované nepředložila formuláře a další dokumenty, které žalovaná interně po svých zaměstnancích při pracovním úrazu vyžaduje; žádná taková povinnost není zákonem stanovena a její porušení nemůže mít vliv na vznik nároku žalobkyně na bolestné.

15. Po právní stránce soud prvního stupně správně nárok žalobkyně posoudil podle § 269 odst. 1 zákoníku práce, když konstatoval, že žalovaná jako zaměstnavatel je povinna nahradit žalobkyni jako zaměstnanci nemajetkovou újmu vzniklou jí při plnění pracovních úkolů (pracovní úraz z 10. 8. 2017) – konkrétně bolestné. V případě stanovení výše bolestného pak nalézací soud také nepochybil, když veden nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. II. ÚS 2925/20, postupoval namísto nařízení vlády č. 276/2015 Sb. podle Metodiky Nejvyššího soudu (§ 2958 o. z.). V uvedeném nálezu Ústavní soud vyslovil právní názor, podle kterého principy rovnosti a plného odškodnění zásahu do nedotknutelnosti osoby při poškození zdraví vyžadují takový ústavně konformní výklad § 271c a 271s zákoníku práce, dle kterého se účastníkovi řízení dostane tohoto odškodnění alespoň na úrovni, které by se jinému poškozenému dostalo v občanskoprávním vztahu za okolností obdobných věci tohoto účastníka. Uvedl, že „s ohledem na princip plného odškodnění za veškeré utrpěné majetkové i nemajetkové újmy v oblasti škod na zdraví, nelze dle názoru Ústavního soudu objektivně dojít k jakémukoli smysluplnému odůvodnění závěru o tom, že by stěžovatel měl být po právu za ztížení jeho společenského uplatnění, byl' jej utrpěl v důsledku pracovního úrazu, kompenzován nižší částkou, než jiná fyzická osoba ve srovnatelném postavení, jejíž nárok by byl posuzován dle občanského zákoníku.“
16. Soud prvního stupně zcela správně posoudil, jakého odškodnění by se žalobkyni dostalo v případě použití speciální pracovněprávní úpravy při stanovení výše bolestného podle nařízení vlády č. 276/2015 Sb. a jakého při posouzení věci dle obecné občanskoprávní úpravy ve smyslu § 2958 o. z., tedy při ohodnocení bolesti podle Metodiky Nejvyššího soudu. Ze znaleckého posudku MUDr. Pavla Hude zcela jednoznačně vyplývá, že vyššího odškodnění by se žalobkyni dostalo právě podle obecné občanskoprávní úpravy při kalkulaci podle Metodiky Nejvyššího soudu. Prvostupňový soud tedy s ohledem na takto provedenou kalkulaci (435.488,50 Kč podle Metodiky x 275.000 Kč podle nařízení č. 276/2015 Sb.) zcela správně přistoupil k ohodnocení bolestného z titulu pracovního úrazu podle Metodiky Nejvyššího soudu, neboť jak uvedl Ústavní soud ve zmiňovaném nálezu: „Občanskoprávní úprava v rozsahu, ve kterém reguluje odškodňování určitého typu újmy, která může vzniknout fyzické osobě, jejíž odškodňování je rovněž (paralelně) regulováno zákoníkem práce pro oblast pracovněprávních vztahů, představuje při požadavcích rovnosti a úplného odškodnění za poškození zdraví minimální standard, který zákoník práce může navýšit, nikoli však snížit - právní postavení zaměstnance může být v tomto ohledu fyzické osobě ku prospěchu, nikoli však k tíži.“
17. Podle § 2958 o. z. při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
18. *Bolest je subjektivní nepříjemný pocit, psychický stav, který je spojen s poruchou běžného fungování fyziologických procesů (fyzická bolest), může však mít i čistě psychické příčiny (psychická bolest, duševní útrapy). Bolest může mít*

i vnější projevy (pláč, grimasy, sevřené brdlo, sucho v ústech, zvýšené pocení, potíže s dýcháním apod.). Bolest může být akutní nebo chronická. Bolest rozlišujeme na fyzickou a psychickou. Fyzickou bolest zažívá člověk především v souvislosti se zraněním, tedy porušením tělesné integrity, souvisí s poškozením tkáně. Narovení fyzické bolesti lze postavit i jiné fyzicky nepříjemné prožitky – např. závrat, nevolnost, pocit zvracení, znečitlivění, poruchy rovnováhy nebo poruchy vědomí. Psychická bolest je duševní reakcí na poruchu zdraví člověka, často je spojena s bolestí fyzickou. Může mít podobu smutku, deprese, strachu z dalších následků. Psychická bolest však může mít čistě psychický základ, který je nezávislý na fyzickém zranění (viz P. Bezouška in Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1703 - 1716).

19. Judikatura i komentářová literatura shodně uvádějí, že smyslem náhrady za bolest je vedle samotného bolestivého stavu odškodnit i určitou míru nepohodlí, stresu či obtíží spojených s utrpenou zdravotní újmou, a to v rozsahu, v němž tyto zásahy do osobnostní sféry poškozeného z povahy věci souvisí s bolestí obvykle doprovázející stavy popsané v jednotlivých položkách (tzv. bolest v širším smyslu). Při výkladu pojmu bolesti je nezbytné vycházet z toho, že tento pojem nesmí být chápán pouze jako fyzická bolest bez souvislosti s duševními aspekty bolestivých stavů, ale v tzv. širším smyslu, tedy jako bolesti fyzické, tak i duševní strádání (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, MELZER, F., TĚGL, P. a kol. Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IX. § 2894 – 3081. Praha: Leges, 2018, str. 1002).
20. Jako pomůcka pro stanovení výše bolestného je ustálenou rozhodovací praxí soudů využívána Metodika Nejvyššího soudu, která v souladu s požadavky § 13 o. z. přispívá ke sjednocení rozhodování o nárocích podle § 2958 o. z. (k využití Metodiky srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2017, sp. zn. 8 Tdo 190/2017). Přehled bolesti je obsahem části B. Metodiky Nejvyššího soudu; skládá se z jednotlivých položek, jimž jsou přiřazeny bodové hodnoty vyjadřující vzájemné proporce mezi těmito položkami. Pro určení výše náhrady je třeba výsledný bodový součet vynásobit částkou odpovídající hodnotě jednoho bodu; ta činí jedno procento hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž bolest vznikla. Metodika počítá s tím, že chybí-li v přehledu bolesti pro některý typ poškození výslovná položka, použije se v takovém případě pro účely bodového ohodnocení položka, která se svou povahou a závažností nejvíce blíží příslušnému poškození (použití analogie). Zjištění zdravotního stavu poškozeného a bodové ohodnocení bolesti podle Metodiky představuje skutkovou otázku, jejíž řešení vyžaduje odborné znalosti a ve smyslu § 127 odst. 1 o. s. ř. je k jejímu řešení třeba vycházet ze znaleckého posudku a výpovědi znalce. Je přitom třeba zdůraznit, že na znalci je, aby popsal zdravotní stav poškozeného a ohodnotil/kvalifikoval poškozeným vytrpenou bolest. Je to však pouze soud (nikoliv znalec), kdo je oprávněn činit závěry o samotné výši náhrady za vytrpenou bolest stejně tak jako zvažovat okolnosti pro případnou modifikaci zjištěné základní částky.
21. V projednávaném případě soud prvního stupně vyšel primárně z žalobkyní předloženého znaleckého posudku MUDr. Pavla Hude, jeho doplňku a z výslechu uvedeného znalce; znalecký posudek nalézací soud hodnotil jako přesvědčivý, logicky odůvodněný a současně korespondující s dalšími listinnými důkazy a účastnickou výpovědí žalobkyně. Znalec provedl výpočet bodového hodnocení bolesti, kdy podle Metodiky Nejvyššího soudu bolestné žalobkyně ohodnotil 873,5 body za rok 2017 (1 bod odpovídá 275,89 Kč) a 610 body za rok 2019 (1 bod odpovídá 318,85 Kč), celkem bodové ohodnocení odpovídá částce 435.488,50 Kč. Prvostupňový soud se s hodnocením znalce plně ztotožnil a to včetně položek zpochybněných žalovanou a vedlejším účastníkem – hodnocení myelopatie, hodnocení snesení osteofytů, hodnocení reoperace a analogické hodnocení lékařských postupů jako je např. anestezie či intubace. Dále pak soud prvního stupně s ohledem na zásady slušnosti (§ 2958 věta druhá o. z.) přistoupil k navýšení částky o 264.511,50 Kč (navýšení cca o 60 %), když zohlednil, že v Metodice Nejvyššího soudu ve vztahu k souzené věci absentují položky zohledňující bolestivé stavy související s prokázanými operačními a invazivními výkony provedenými žalobkyní i bolesti a psychické strasti žalobkyně související s hospitalizacemi a následnou dlouhodobou

léčbou. Jako přiměřenou náhradu za vytrpěnou bolest tedy nalézací soud stanovil v projednávaném případě částku 700.000 Kč.

22. Pokud jde o bodové ohodnocení bolesti žalobkyně znalcem MUDr. Pavlem Hude, které nalézací soud převzal pro stanovení základní výše odškodnění za vytrpěnou bolest – 435.488,50 Kč, pak s tímto hodnocením žalobkyně vytrpěné bolesti v souvislosti s pracovním úrazem se odvolací soud ztotožňuje a považuje je za správné. K námitkám žalované a vedlejšího účastníka ohledně předmětného znaleckého posudku odvolací soud uvádí následující.
23. Znalec v rámci hodnocení bolesti přistoupil k analogickému hodnocení některých zdravotnických výkonů. Žalovaná zejména nesouhlasila s hodnocením anestezie, kterou znalec hodnotil jako lehký otřes mozku, a dále s hodnocením orotracheální intubace, kterou znalec hodnotil jako cizí těleso v ústech, hltanu, hrtanu a průdušnici – kdy tento svůj postup náležitě odůvodnil, zejména pak v rámci svého výsledku před soudem. Poukázal na to, že se jedná o invazivní opatření, jež jsou součástí léčby pacienta, jedná se o úkony pro pacienta nepříjemné, mnohdy bolestivé, v případě, že se nepovedou i život ohrožující a dle znalce tyto patří do pojmu širší bolesti, která má být podle Metodiky Nejvyššího soudu odškodňována. Odvolací soud s tímto způsobem analogického hodnocení zdravotnických výkonů zcela souhlasí a považuje je za spravedlivý a v souladu s Metodikou Nejvyššího soudu i judikaturou vyšších soudů, která konstantně akcentuje nutnost odškodňování i širší bolesti vzniklé v průběhu léčení. Pokud poškozený i v průběhu léčení vytrpí bolest, byť je to v souvislosti s úkony prováděnými zdravotním personálem za účelem zlepšení zdravotního stavu poškozeného (anestezie, intubace, zavedení močového katetru atd.), pak i za tyto vytrpěné bolesti a nepříjemné stavy náleží poškozenému odpovídající zadostiučinění. Uvedené zákroky jsou pro poškozeného velmi zatěžující, nepříjemné, často velmi bolestivé, mnohdy jde o zásah do jeho základních životních funkcí, což s sebou nese mnohá rizika a v některých případech mohou mít tyto zákroky pro poškozeného i dlouhotrvající nepříznivé zdravotní následky. Odvolací soud nesouhlasí s tím, že by uvedené zdravotnické zákroky a s nimi spojené bolestivé stavy byly již součástí bodového ohodnocení samotného úrazu, neboť u každého úrazu přichází v úvahu více způsobů léčení a léčebný proces tak bude u každého pacienta odlišný a tedy i bodové ohodnocení nebude stejné.
24. Odvolací soud neshledal důvodnou ani námitku stran hodnocení myelopatie (*znalec vysvětlil, že se jedná o obecné označení pro nezáánětlivé onemocnění nebo poškození míchy*), kterou znalec hodnotil analogicky podle položky kontuze krční míchy, což odůvodnil tím, že v případě žalobkyně se jednalo o kompresi (stlačení) ventrální části míchy dorzomediálním výhřezem ploténky C5–C6 traumatického původu s oboustrannou kořenovou symptomtologií; položku kontuze krční míchy použil analogicky, neboť Metodika Nejvyššího soudu položku komprese krční míchy neobsahuje. Znalec tento svůj závěr zcela vyčerpávajícím způsobem odůvodnil, v doplňku znaleckého posudku pak náležitě označil části zdravotnické dokumentace, ze které uvedené poškození žalobkyně vyplývá. Odvolací soud tedy nemá důvod o tomto jeho závěru pochybovat a nesouhlasí s ním.
25. Pokud jde o hodnocení snesení osteofytů v rámci první operace, kdy žalovaná namítá, že se nejedná o následek pracovního úrazu, pak ani s touto námitkou se odvolací soud neztotožňuje. Znalec zcela přesvědčivě uvedl, že osteofyt skutečně není projevem úrazu žalobkyně a že se jedná o důsledek degenerativních změn, nicméně zdůraznil, že pokud by žalobkyně neměla pracovní úraz, tak by k osekání osteofytů nedošlo, žalobkyně neměla žádné neurologické problémy a osteofyty jí žádným způsobem nepřekážely. Odvolací soud má za prokázané, že ke snesení osteofytů došlo v rámci léčby úrazu žalobkyně, kdy tyto musely být odstraněny z důvodu první operace, jejich hodnocení v rámci bolesti spojené s úrazem je tak zcela namístě.
26. Jako zcela účelovou a ničím nepodloženou pak odvolací soud shledal námitku žalované a vedlejšího účastníka, podle které nebyla prokázána příčinná souvislost mezi úrazem a selháním prvního operačního zákroku (nutnost reoperace), kdy poukazovali na to, že žalobkyně si toto mohla způsobit sama např. prudkým točením hlavy při sledování silničního provozu. Znalec v tomto

směru navíc uvedl, že implantát, který byl žalobkyni v rámci první operace zaveden, by měl naprosto s přehledem rozhlížení umožnit; žalobkyně pak vypověděla, že nikdy nebyla účastníkem autonehody, při které by k dislokaci implantátu mohlo dojít.

27. Odvolací soud však shledal důvodnou námitku, podle které navýšení základní částky bolestného vypočtené dle Metodiky Nejvyššího soudu cca o 60 % (264.511,50 Kč) bylo v daném případě nepřiměřené. Odvolací soud považuje základní bolestné vypočtené znalcem podle Metodiky Nejvyššího soudu (435.488,50 Kč) za přiměřené vytrpěné bolesti žalobkyně v souvislosti s pracovním úrazem. Zvýšení základního odškodnění vytrpěné bolesti přichází v úvahu pouze ve výjimečných případech. Odvolací soud v projednávaném případě zvláštní okolnosti odůvodňující navýšení základního ohodnocení neshledal. Bolestivé stavy související s operačními a jinými invazivními výkony byly znalcem náležitě ohodnoceny za pomoci analogie již v rámci základního hodnocení bolesti. Psychické problémy (depresivní porucha, se kterou se žalovaná léčí na psychiatrii – viz č. l. 141 spisu, kde je založena žaloba žalobkyně, kterou se domáhá náhrady za ztížení společenského uplatnění), které jsou u žalobkyně již trvajících rázu, budou hodnoceny v rámci náhrady za ztížení společenského uplatnění a jiné duševní útrapy, které žalobkyni vznikly v souvislosti s úrazem, je pak nutno podřadit pod tzv. další nemajetkovou újmu podle § 2958 o. z. (srov. nález Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. II. ÚS 1564/20).
28. Odvolací soud uzavírá, že v projednávaném případě shledal přiměřeným odškodněním vytrpěné bolesti žalobkyně částku 435.488,50 Kč; po započtení již uhrazené částky 33.750 Kč nárok žalobkyně na bolestné odpovídá částce 401.738,50 Kč.
29. S ohledem na shora uvedené skutečnosti odvolací soud postupem podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil výrok I. napadeného rozsudku tak, že se zamítá žaloba o zaplacení 264.511,50 Kč s příslušenstvím; ohledně částky 401.738,50 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z této částky od 24. 7. 2019 do zaplacení napadený výrok podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
30. S ohledem na změnu napadeného rozsudku odvolací soud dále podle § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů, a to tak, že právo na jejich náhradu přiznal žalobkyni podle § 142 odst. 3 o. s. ř., neboť rozhodnutí o výši plnění záviselo na znaleckém posudku, resp. na uvážení soudu; dále pak podle § 148 odst. 1 o. s. ř. rozhodl o nákladech státu.
31. Náklady žalobkyně v řízení před soudy obou stupňů činí celkem 59.835 Kč a sestávají z odměny advokáta ve výši 44.950 Kč za 14,5 úkonů právní služby po 3.100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (převzetí a příprava, předžalobní výzva, žaloba, vyjádření ze dne 19. 11. 2019, účast na jednání soudu dne 13. 1. 2020, vyjádření ze dne 29. 4. 2020, účast na jednání soudu dne 29. 6. 2020, účast na jednání soudu dne 14. 10. 2020, vyjádření ze dne 26. 2. 2021, účast na jednání soudu dne 23. 3. 2022, vyjádření ze dne 30. 3. 2022, účast na jednání soudu dne 6. 4. 2022, účast při jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí dne 13. 4. 2022, vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu), z paušální náhrady hotových výdajů ve výši 4.500 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu za 15 úkonů po 300 Kč a z 21 % DPH z částky 49.450 Kč ve výši 10.385 Kč. Při určení tarifní hodnoty pro účely výpočtu odměn advokáta v projednávaném případě (50.000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. a) advokátní tarif) vycházel odvolací soud z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2021, sp. zn. 25 Cdo 3771/2020, ve kterém bylo konstatováno, že v případech jako je tento „nelze postupovat podle § 7 ve spojení s § 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Tato ustanovení nereflektují povahu řízení o peněžitých náhradách za újmu na přirozených právech člověka, neboť v době započetí úkonu právní služby nelze určit výši plnění, jestliže určení výše náhrady závisí na posouzení soudu podle mnoha kritérií.“ Náklady žalobkyně jsou povinni společně a nerozdílně nahradit žalovaná a vedlejší účastník na její straně; zde odvolací soud poznamenává, že „s vedlejším účastníkem soud jedná obdobně jako s účastníkem řízení, tedy doručuje mu listiny, předvolává jej k jednání apod. Vzhledem k tomu, že má stejná práva a povinnosti jako účastník řízení, má též právo na náhradu nákladů řízení, jestliže jím podporovaný účastník ve sporu zvítězil, a je povinen vedle účastníka, jemuž ve sporu pomáhal, zaplatit (společně a nerozdílně) náhradu nákladů řízení vítěznému účastníku“

(viz Drápal, L., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1600 s. 604 – 609). Třídenní lhůtu k plnění odvolací soud stanovil podle § 160 odst. 1 o. s. ř.

32. Náklady státu činí celkem 8.925 Kč a sestávají z nákladů na znalečné; i tyto jsou povinni společně a nerozdílně nahradit neúspěšná žalovaná a vedlejší účastník na její straně. „*Pomáhal-li ve sporu vedlejší účastník účastníkovi, který je povinen nahradit státu vzniklé náklady, soud uloží vedlejšímu účastníkovi, aby zaplatil státu náhradu nákladů společně a nerozdílně s účastníkem*“ (viz Drápal, L., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1600 s. 996 – 1001). Třídenní lhůtu odvolací soud stanovil podle § 160 odst. 1 o. s. ř.
33. Vzhledem k tomu, že žalobkyně je osvobozena od placení soudních poplatků podle § 11 odst. 2 písm. e) zákona o soudních poplatcích, poplatková povinnost za podání žaloby v souladu s § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích přešla na žalovanou, nikoli však na vedlejšího účastníka. Soudní poplatek za podání žaloby činí dle položky 1 odst. 1 písm. b) Sazebníku 5 % z přisouzené částky 401.738,50 Kč, tedy celkem 20.087 Kč. Třídenní lhůtu k plnění odvolací soud stanovil podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá odvolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 20. září 2022

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu